

Zrod a proměny figury antikrista v raném judaismu **The Birth and Existence of the Antichrist Figure in Early Judaism**

Kamil Lepš

Antikrist odedávna vzbuzoval a stále vzbuzuje velký zájem a zvědavost. Tato postava byla vždy zahalena závojem tajemna, za který toužil každý, kdo se s ní setkal, alespoň trochu nahlédnout.

Zájem o antikrista není pouhou fascinací zlem. Zlo samo, jako princip nebo jeho nadpozemský představitel satan, nemůže probouzet lidskou fantazii nikdy tak silně, jako antikrist. Na rozdíl od antikrista je princip zla příliš obecným a spíše filozofickým pojmem. Satan je vnímán jako vzdálený mythém. Přestože je satan postava a ne princip, je kvůli své nadpozemskosti pro mysl moderního člověka těžko uchopitelný. Satan nemá nad imaginací lidí tak velkou moc jako antikrist, neboť jeho podoba je jen obtížně představitelná. Nemá žádný společný znak s předměty či osobami pobývajících v přítomném světě. Oproti tomu má v sobě antikrist ten nejdůležitější atribut, který ho činí tak přístupným lidské obrazotvornosti. Je to atribut lidství. Antikrist byl vždy zobrazován a popisován jako člověk. Důvod fascinace touto postavou je právě ta snadná představitelnost a možnost, že právě teď žije mezi námi člověk, který je zosobněním všeho zla. Do lidské projekce antikrista přichází fenomén satana až poté, co si antikrista představíme jako člověka. Pokud naše mysl připouští i možnost, že antikrist disponuje nadpozemskou mocí, je právě tato moc často chápána jako satanova.

Přes představu odvození antikristovy nadpřirozené moci od vyššího principu zla reprezentovaného satanem mu svobodná vůle nebyla odpírána. Svoboda antikrista je reprezentovaná jeho zlým úmyslem. Antikrist vědomě sleduje vyšší záměr a snaží se ho uskutečnit. V našich kulturních představách je podvědomě zafixováno, že ve svém plánu nesmí uspět a nakonec také neuspěje. Co ale antikrist v našich myslích opravdu znamená? Je to jen staré křesťanské proroctví, nebo idea, která má své místo i v přítomnosti? Abychom mohli na tyto otázky odpovědět, musíme se vydat až na samý počátek této ideje. Na počátek, kde je nutno položit si oprávněnou otázku: Je antikrist opravdu výtvorem křesťanství?